

"Dol z Jugoslavijo!" kričijo bolgarski fašisti v Sofiji

SOVJETSKA RUSIJA OB- SOJA BOLGARSKO VLADO

Moskva je sporočila bolgarski vladi, da bo njena akcija povzročila vojno na Balkanu.

TURČIJA JE PRIPRAVENA NA VOJNO

Naši veliki kulturni uspehi

Kakor smo včeraj na kratko poročali, je bil Lubetov koncert velik moralni in materialni uspeh. Mr. Lube je z največjo lakoto pel najvišje baritonske akordeje, ki jih je nikoli prej ni dvoma, da je on eden najboljših pevcev, kar jih imajo Slovenci v Ameriki. Bil je velik užitek, poslušati njegov sonoren, zvočen, mehak in vseh legah prikupen bas-baritonski glas. Zeleti je, da bi se res obdarjeni pevec še našel izpopolnjeval, kajti za njegove bodoče pevске uspehe mu tako njegova prikupna osebnost kakor njegov izreden glasni material, s katerim je v vsaki stvari obdarjen.

Če ugodno nas je presenel kvartet, sestojč iz sledečih pevcev: Samsa, brata Brada in John Lube. Kvartet je bil prvo vrstni in zelo izpopolnjen izza svojega zadnjega nastupa. V tem kvartetu je zlasti zvenel bariton pevcu Bradu, ki je tudi eden najboljših baritonov, kolikor jih mi poznamo.

Pevec Lubeta in kvartet je nastopil v najglobljim glasbenem razumevanjem spremljal glasbenik Ivan Zorčič, ki je slovenskih ameriških glasbenikov in glasbenikov.

Lubetov koncert je užigal in bil skoraj dobesedno hvaležno občinstvo. Slovesna naselbina je upravičeno ponosna na tega pevca kakor na njegovega spremljevalca klavirju, ki sta doprinesla k tako krasni uspehi.

Auditorij na balkonu sta bila skoraj popolnoma zasedena, kar izredno razveseljuje dejstvo. Slovenski smo se vedno častno predstavili našim umetnikom - govorci, toda posledje se bomo v prihodnosti našim lastnim ljudem, ki so svojim udejstvovanjem dvignili našo slavo našega imena.

Kakor se nam poroča, je prav tako krasno izpadla tudi prireditev Citalnice, ki je bila popolnoma nam poročajo ljudje, ki razumevanje resnično kulturno udejstvovanje, je bil program Citalnice sam na sebi krasen in krasno izveden, dvorana pa je bila zasedena do zadnjega kotička.

Vidimo torej, da se nismo motili v naših ljudeh, katere smo pripravili, naj se častno udeležijo prireditve. Uredništvo Enakopravnosti se iskreno zahvaljuje našim slovenski javnosti v Clevelandu in Collinwoodu, ker se je tako častno odzvala.

Vojni tajnik priporoča urad proti stavkam

Pretekli teden je bila stavka v 23 tovarnah, ki so zaposlene z izdelovanjem vojnih naročil.

WASHINGTON, 3. marca. — Danes je podal neki visok vladni uradnik sugestijo, da se zopet ustanovi poseben urad za preprečitev stavk, ko grozi zopet nadaljna stavka v neki napravi, ki je zaposlena z vojnimi naročili. "Zdaj se ne bi smeli vršiti nobeni štrajki in nobeni izpori," je izjavil Herbert Patterson, vojni podtajnik, ki je rekel, da je pretekli teden zastalo delo v 23 tovarnah, ki so zaposlene z vojnimi naročili, radi česar je bilo izgubljenih 120.000 delovnih ur.

Patterson priporoča ustanovitev posebnega urada, sličnega onemu, katerega je ustanovil predsednik Wilson leta 1918 in ki je obstojal iz dvajsetih let.

Napadanje nemške in angleške letalske sile

Nemci so napadli Južni Vales, Angleži pa pristanišča in doke v Calaisu, Brestu in Rotterdamu.

ški letalci so nocojšnjo noč z veliko silo napadli severovzhodno Anglijo in neki kraj v južnem Valesu. Angleška letala pa so napadala francoska in druga pristanišča, kjer zbirajo Nemci svoje sile za invazijo Anglije. London so napadli nemški letalci zopet z vžigalnimi bombami, toda pazniki so jih naglo sproti pogasili. V zgodnjih večernih urah je bil dan signal, da je ozračje nad Londonom zopet čisto.

Angleški letalci so koncentrirali svoj snočni napad na francosko pristanišče Brest, kjer so zelo poškodovali neko nemško bojno ladjo. Poleg tega so napadli angleški letalci pristanišča in doke v Calaisu in Rotterdamu.

London ima priličen mir pred nemškimi letalci, ki so pričeli zdaj izvajati svoje napade v prvi vrsti na angleške ladje in konvoje.

Poziv na sejo
Vse člane in članice društva Žužemberk se tem potom poziva, da se gotovo udeležijo seje dne 5. marca. Seja je važna, zato raj pridite vsi na sejo v vaš dobrobit. — Odbor.

Zadušnica
V sredo ob 7. uri zjutraj se bo v cerkvi sv. Vida brala masa za zadušnico za pokojno Terezijo Tekalič ob priliki prve obletnice njene smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se udeležijo.

Nov grob
Danes zjutraj je preminil v Glenville bolnišnici Mr. Joseph Koncilija 971 East 237th St. Pogreb ima v oskrbi August F. Svetek pogrebni zavod. — Več bomo poročali jutri.

Romanje italijanskih ujetnikov

Na sliki vidimo nepregledno kolono italijanskih ujetnikov, ki so bili zajeti po Angležih v zadnjih bojih v Libiji. Skupno število italijanskih vojakov, ki so jih zajeli Angleži v Afriki, presega 110.000.

ZADNI RAZVOJ DOGODKOV

V Ankaru, glavno mesto Turčije, potuje z letalom posebni poslanec Nemčije, ki bo skušal prepričati Turčijo, da zasedba Bolgarije po nemških četah ne ogrožuje Turčije.

Angleška vlada naznanja, da bo angleška blokada uveljavljena posledje tudi proti Bolgariji in da bo angleškemu poslaniku v Sofiji naročeno, naj prekine svoje stike z bolgarsko vlado. Odgovarjajoč na ukor ruske vlade Sofiji, ker je bolgarska vlada dovolila Nemcem prihod v deželo, pravi nemška vlada, da ne more dovoliti, da bi postala Bolgarija bojno polje in priznava, da hoče Nemčija iz Bolgarije udariti na Anglijo.

UMESTNO OPOZORILO
V I. C. Scottovo trgovino v Raleigh, N. C., so že ponovno vdrl roparji in odnesli precej blaga. Te dni je dal lastnik nabiti v trgovini naslednje opozorilo:

— Ko boste še prišli krast, vas prosim, da napišete na poseben listek, kaj ste ukradli. Verjemite mi, da nimam časa po vašem odhodu ugotavljati, kaj ste mi odnesli. Vedeti moram, koliko stvari imam v zalogi, koliko sem jih prodal in koliko so mi jih ukradli.

BOMBA, KI SIGURNO ZADE- NE ČILJ

Radio Corporation v New Yorku si je pridobila patent za izdelavo bomb, ki na največjo daljavo s popolno sigurnostjo zadene določen cilj. Podrobnosti o tem patentu čuvajo seveda v najstrožji tajnosti. Vemo le toliko, da so te bombe opremljene z neko vrsto diapozitiva, preko katerega se bomba nameri na objekt, ki naj ga zadene.

HUD MRAZ V ŠPANIJI
Iz Madrida poročajo, da je vso Španijo zajel hud val mraza. V Segevi je padlo živo srebro te dni na 20 stopinj pod ničlo.

Grčija se ne boji nemških groženj in se bo dalje borila

Anthony Eden je obljubil Grčiji veliko pomoč od strani Velike Britanije.

ATEIE, Grčija, 4. marca. — Grško časopisje navaja izjavo grškega premierja Aleksandra Korisisa, ki je rekel, da se Grčija ne plaši pred nemškimi grožnjami, ter izzivalno izjavlja, da se bo Grčija borila do bridkega konca.

Tozadnevna izjava grškega časopisja je sledila izjavi, da so grški državniki na konferenci z Anthony Edenom dosegli popoln sporazum v vseh važnih vprašanjih.

Tukajšnje časopisje pravi, da je Eden obljubil Grčiji veliko in definitivno pomoč, nakar je grška vlada sklenila, da se bo borila do bridkega konca, pa naj bo slednji kakršen koli.

Atensko ljudstvo je prisrčno pozdravilo Edena in generala Dilla, kar je znamenje, da je vsa Grška z Anglijo in odločena, boriti se do konca.

Grški premier je izjavil, da si je Grčija svesta končne zmage.

V Atene je prispelo ljudstvo iz vseh krajev Grčije, da pozdravi angleškega poslanca. — Ljudstvo mu je priredilo burne ovacije, ki so trajale, dokler se ni prikazal na balkonu palače, v kateri je bil nastanjen.

KONEC VOJNE ŽE L. 1941?

Predsednik kanadske vlade Mackenzie King je imel te dni značilen govor, v katerem je izjavil, da ni o izidu sedanje vojne nobenega dvoma. Mogoče je, da se bo vojna končala že letos, lahko pa se tudi zgodi, da se bo razširila še na nove države.

Vstopnice
Vstopnice za koncert, ki ga priredi Glasbena Matica v nedeljo 16. marca v SND na St. Clair Ave. se dobijo pri Mrs. Makovec v SND ali pri članih zbora.

Naznanja se, da se bo Jugoslavija najbrže pridružila osišču, za kar bo dobila po vojni Solun.

BOLGARSKI FAŠISTI ZAHTEVAJO MACEDONIJO

SOFIJA, Bolgarija, 3. marca. — Bolgarski fašisti zahtevajo, da se vrne Bolgariji ozemlje, katero je prišlo po svetovni vojni v posest Jugoslavije, Albanije in Grčije.

Po ulicah Sofije se vrše demonstracije fašistov, ki se pretepajo s komunisti, kričeč: "Dol z Jugoslavijo!" Policija je aretirala mnogo demonstrirajočih ljudi.

Iz dejstva, da fašisti zdaj javno zahtevajo revizijo mej in priključitev jugoslovanske Makedonije k Bolgariji, je razvidno, da bo najbrže v kratkem času padla vlada premierja Filova.

Prelom z Anglijo

SOFIJA, 4. marca. — Iz angleških virov se poroča, da je popolni prelom med Veliko Britanijo in Bolgarijo samo še vprašanje nekaj ur, nakar bo nastala med obema državama vojna.

Nemške čete se zlivajo proti bolgarsko-grški meji ter so na nekem mestu samo 60 milj od Soluna, kjer ogrožajo tudi turške meje.

Jugoslavija ob Nemčiji

BEOGRAD, 3. marca. — Nemška vlada je zahtevala od jugoslovanske vlade, da se slednja nemudoma izjavi za osišče, za kar bo dobila po zmagovitem koncu vojne grško pristanišče Solun.

Iz virav, ki stoje blizu osišča, se naznanja, da bo Jugoslavija sledila zgledu Bolgarije ter se pridružila osišču. Ta odločitev pa ne bo dosežena v nekaj dneh, temveč šele v nekaj tednih.

V ameriški industriji bo primanjalo delavcev

Jeseni leta 1942 bo baje pričelo primanjkovati delavcev v ameriški industriji.

NEW YORK. — Twentieth Century Fund je te dni objavil poročilo, ki je izzvalo precej pozornosti v javnosti.

Ta organizacija namreč napoveduje, da bo v ameriški industriji kmalu pričelo primanjkovati delavcev. Za narodno obrambne svrhe so določene tako ogromne vsote denarja, da bo obratovanje šele jeseni leta 1942 doseglo svoj višek. Do tega časa bodo namreč zgrajene nove tovarne, stare pa bodo primerno preurejene.

Do jeseni leta 1942 bodo potrebovali podjetniki šest milijonov nadaljnjih delavcev. Toda smatra se, da se bo te delavce težko dobilo, ker je že zdaj v deželi samo še štiri milijone nezaposlenih ljudi.

Poročilo je marsikoga presenetilo, kajti delavske organizacije pa tudi zveza ameriških tovarnarjev so mnenja, da je v deželi še vedno okoli sedem milijonov brezposelnih ljudi. V tem poročilu je rečeno, da ni več daleč čas, ko bo pričelo primanjkovati delavcev.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Pueblo, Colo. — Težko je zbolel Joseph Berglez in se nahaja pod zdravniško oskrbo. — Na bolniški poselji je tudi Martin Kolbezen. Kar z dela je bil odpeljan v bolnišnico.

Lorain, O. — Tukaj je pred kratkim umrla Mrs. Mary Horvat, v 62. letu starosti. Pokojna zapušča dve hčeri in sicer Mrs. Franres Krumpak v Lorainu in eno v starem kraju ter več vnukov in vnukinj.

Chicago. — Čikaški Amerikanski Slovenec in Ameriška Domovina poročata, da je jugoslovanska vlada podela red sv. Save tretje stopnje Franku Opeki iz North Chicaga, častnemu predsedniku KSKJ, Johnu Geremu iz Pueblo, gl. predsedniku K. S. K. J. in Josipu Zalarju iz Joliet, gl. tajniku KSKJ; dalje je bil podeljen red jugoslovanske krone četrte stopnje patru Aleksandru Urankarju, predstojniku franciškanskega samostana v Lemontu.

Chicago, Ill. — Tukašnji listi so v svojih športnih novicah objavili, da je med dijaki illinoiške univerze v Campaignu, pri igri "hockey" dosegel rekord slovenski dijak Norbert Sterle, sin slovenskega rudarja Sterleta iz Evelethe, Minn., ko je pridobil v sezoni 53 točk in s tem nadkrilil športnega učitelja, ki je imel doslej rekord s 47 točkami.

Chicago, Ill. — Iz Aledo, Ill. poročajo, da je slovenski duhovnik Rev. Michael Železnikar, vojni veterani, bil pred kratkim imenovan za kaplana Fallerans post American Legion v Aledo, Ill. — Rev. M. Železnikar, ki je služil v ameriški armadi zadnje svetovne vojne in je zlasti med čikaškimi Slovenci dobro poznan, je pel svojo novo mašo lansko leto v Barbertonu, O.

— V Adamsonu, Okla., je 2. februarja umrl star naseljenec Anton Medved, star 65 let in doma iz Zatične na Dolenjskem. Vzela ga je nahuha. V Ameriki je bival 47 let in zapušča tu ženo, dva brata in tri sestre.

ZLATO, MANGAN IN ŽELEZO V RUSIJI

Kakor poroča Tas, so v vzhodni Sibiriji odkrili več najdišč zlata in mangana. Odkritja so uspeh geološke odprave, ki jo je poslala v te kraje moskovska vlada.

V Nižem Ilimsku pri Irkutsku je ekspedicijska odkrila nahajališča železne rude, ki jo cenijo na 350 milijonov ton. V bližini Sildrjanka, takisto v področju Irkutska, so dognali, da se nahajajo tudi tam veliki skladi železne rude. Ti dve novi najdišči železne rude bosta obremen z rudniki v Balgajnskem in na otoku Olihonu pri Bajkalskem jezeru lahko preskrbovali z železno rudo tvornice v Petrovsku na področju Čite.

Iz stare domovine

Roparski umor v Trnovem

Trnovo, ki je gotovo eden naj... mornih ljubljanskih okra... je, je močno vznemirila novica... zverinskem roparskem umoru... ki je bil odkrit v mali stanovanj... ki baraki mestne vrtnarije ob... Zeleni poti. V baraki centralne... ga šolskega vrta je že delj časa... stanovala 61letna mestna de... larka Marija Podpečanova, po... rodu iz Galicije pri Celju, pri... tolnja v Ljubljano. Pred dobrim... domom je Podpečanova obole... na in je zato ostala skoraj vse... dni v baraki. Zadnja dva dneva... pa sploh ni več prikazala med... ljudi. Sosedom se zaradi njene... voleni to pač ni zdelo nič čud... ga, dokler niso v sredo zve... ter izvedeli strašno novico, ka... ro je prinesla lastnica bližnje... mlekarne Milka Vovkova, ki je... staro ženičo zalagala z mlekom... Okrog 5. je kakor vsak dan... prišla s posodo z mlekom ter po... trkala na vrata barake Podpe... čanove. Na njeno začudenje se... nihle ni oglasil. Poskušala je... vrata odpreti, pa se ji ni posre... dijeno. Ker se tudi na njene op...orne pozive Podpečanova ni... oglašila, je Vovkova v slutnji... da se je nekaj hudega zgodilo... nastavljenca mestne vrtnarije... to pa je potlej nemudoma opo... kori najbližjega stražnika, ki je... kakolj prihitel k baraki, s silo... odprl vrata in našel Podpeča... čanovo na tleh takoj za vratni... mežono, umorjeno. Stražnik je... nekaj sporočil na stražnico in na... njemu krvavega dogodka je še... nikoli prišla komisija, ki je... gotovila, da je postala Pod... pečanova žrtev roparskega na... pada. Komisija je ugotovila, da... na Podpečanova prebito loba... na več mestih in da se je ro... pski morilec pri tem poslužil... tega predmeta, ki ga pa ko... njaja ni našla na mestu zloči... ni. Tudi se ni moglo na prvi po... sedu ugotoviti, kakšen je bil ta... predmet. Ko so pa truplo pre... njali na žale in je bila izvrše... na vodna obdukcija, so zdravniki... konstatirali, da je bila Pod... pečanova slej ko prej umorjena... na najonotom. Morilec ji je naj... prej zadal nekaj smrtonosnih... injekcij v glavo, nato pa jo je še... zadavil.

Sestro svoje snahe je ustrelil

Celje, 3. jan. — Pred petčlan... skim senatom okrožnega sodišča... v Celju se je začela davi raz... prava proti 58letnemu preuži... karju Francu Stergarju iz Slo... gonskega v občini Kapelah pri... Brežicah zaradi umora. Obdolženi Franc Sterger in njegova žena Terezija imata si... na Franca, ki se je leta 1932 po... ročil s Frančiško Molanovo. Slednja je imela sestro Rozali... jo, ki se je leta 1933 poročila z... Andrejem Radanovičem. Lani 17. oktobra popoldne sta... odšla Andrej Radanovič in nje... gova žena Rozalija s svojim... otrokom na njivo v Lazah v Slo... gonskem. Radanovič in stari... Stergar sta mejaša. Ko sta bila... Radanovičeva zaposlena na svo... ji njivi, je prišel po poljski po... sti stari Stergar, ki je imel lov... sko puško na rami. Ko je prispel... do Radanoviča, ga je vprašal... kdo je vozil po mejaški poti... nakar mu je Radanovič pojasni... l, da so Bogovičevi peljali bu... če. Nato je Stergar vprašal Ra... danoviča, ali je vozil tudi on... Radanovič je to zanikal in pri... pomnil, da sme vendar tudi on... voziti po tej poti. V potrditev... teh besed je stopil Radanovič... na pot in napravil po njej nekaj... korakov. Stergar pa ga je pri... čel zmerjati in odganjati. V tem... je stopila k njimi 38letna Roz... alija Radanovičeva. Pritrčila je... svojemu možu in dejala, da ima... tudi ona pravico hoditi po tej... poti. Stergar je jezen skočil k... njej, jo pahnil z roko in zakri... čal, naj se odstrani. Takoj na... to je stopil dva koraka nazaj... snel puško z rame, pomeril na... Radanovičovo in sprožil. Sibre... so zadele Radanovičovo ter pro... drle skozi rebra v prsno dupli... no, poškodovale pljuča in srce... in tudi želodec. Radanovičeva se... je takoj zgrudila in je na mestu... izdihnila. Radanovič je prestra... šen pograbil svojega otroka in... pobegnil. Stergar je pomeril s... puško tudi za njim, k sreči pa v... puški ni bilo najboja. Nato je... Stergar dejal Mihi Pšeničniku... in Jožetu Požarju, ki sta delala... v bližini na svojih njivah, naj... spravita Radanovičovo domov... Potem je odšel domov, odložil... puško in šel javit orožnikom... Franc Stergar je priznal de... janje. Izjavil je, da je izvršil... dejanje v veliki razburjenosti... in da se ničesar ne spominja... Zdravniški izvedenec dr. Alfred... Fišer je izjavil, da skuša Franc... Stergar simulirati duševno bo... lezen. Zaslišanih je bilo več prič. Ob... dolženčeva žena Frančiška je... povedala, da je njen mož zelo... nervozen, pred nekaj leti ga je... zadela lahna kap in preстал je... tudi težko operacijo. Od takrat... je bil razdražljiv in nagle jeze... Sodišče je spoznalo Franca... Stergarja za krivega zločinstva... Išče se dekle, ki je čez 21 let stara, za delati v gostilni. Vpraša naj na 7513 St. Clair Ave. Gostilna naprodaj Po jako nizki ceni se mora prodati gostilno v prometnem kraju. Vse moderno urejeno. Vprašajte na 1245 East 55th St.

umora ter ga obsodilo na 12 let... robije, trajno izgubo državnih... pravic in plačilo povprečnine v... znesku 800 din.

Lep jubilej

V zagorski vasi Križovljanih... pri Varaždinu sta nedavno ob... hajala 80-letnico zakonskega... življenja Vilim in Julka Juri... ko. Vilim je star 102 leti, Julka... pa 101 leto. Oba sta še prilično... čvrsta.

Snega ovira promet

Med Skopljem in Tetovem je... nedavno obtičalo v snegu sedem... vlakov. Po večdnevem odko... pavanju so delavci progo očisti... li. Na cesti med Ohridom in Bi... toljem se je nagrmadilo toliko... snega, da je bil šele po desetih... dneh zopet vzpostavljen promet.

Pomanjkanje čaja

Pravi ruski ali kitajski čaj se... v Jugoslaviji le redkokdaj še do... bi. Zato si ljudje pomagajo s

čaji iz domačih rastlin. Poseb... no priljubljen je čaj iz lipove... ga cvetja in iz robidovega list... ja. Tudi listje navadnih jagod... je cenjeno za pripravo čaja.

Maks Lajovic umrl

V Dupljah na Gorenjskem je... umrl 58-letni Makso Lajovic, bi... vši trgovec in gostilničar v Li... tiji, član velike in ugledne La... jovičeve družine, iz katere je iz... šel tudi sloveči slovenski skla... datelj.

Desetake je ponarejal, da je kvartal

Kranj, 9. januarja. — Pred... tedni so se pojavili v prometu v... Kranju in okolici 10dinarski ko... vanci, ki so na prvi pogled bili... videti pristni, toda pri natanč... nejšem pogledu jih je bilo zlah... ka spoznati za ponarejene. Ker so bili kovanci spravljeni... v promet večinoma po gostil... nah, je policija uvedla preiska... vo v to smer. Tako je izsledila

večjo družbo, ki je pred dnevi... vneto kvartopirala v neki gostil... ni v Zgornjem Bituju. V igri je... eden izmed kvartopircev pri... gral 14 ponarejenih kovancev... katere je potem seveda skušal... spraviti v promet. Njemu je po... licija prišla brž na sled in na... slednji dan so bili prijeti vsi čla... ni kvartaške družbe. Na podlagi njihovih izpovedi... se je posrečilo razkinkati po... narejevalca Alojzija Plestenja... ka. Pri preiskavi na njegovem... stanovanju je policija našla raz... bit model in samo še en ponar... ejen kovanec. Pri nadaljnem... zaslišanju je Plestenjak priznal... da je ponaredil 25 kovancev po... 10 din, katere pa je že vse raz... pečal po gostilnah v Kranju in... Stražišču.

Draga levja srca

Južne Afrike se vojna doslej... sicer še ni mnogo dotaknila,

V vsaki slovenski hiši s tukaj rojeno odraslo mladino bi morala biti knjiga

“From Many Lands”

Spisal LOUIS ADAMIČ

Ta najnovejša knjiga našega slavnega rojaka je zbudila občo pozornost in odlično priznanje v ameriški javnosti.

“The New York Times” piše: “S to knjigo se je Louis Adamič lotil največjega problema, pred katerim stoji Amerika... Problem, katerega je načel, je tisočkrat težji kot gradnja Boulder ali Grand Coulee jezca, in v svojih končnih zapletljajih je celo težji kot so dnevni problemi, katere rešuje predsednik Roosevelt ter oni, o katerih pravi Wendell Willkie, da se jih je voljan lotiti...”

“The Philadelphia Inquirer” piše: “Redkokdaj je še Amerika čula tako prepričevalen argument za ideal edinstva — apel, ki bi zvenel tako čisto in resnično, kot nam ga nudi Louis Adamič v tej svoji najnovejši knjigi.”

“The Cleveland Press” pravi: “Louis Adamič, avtor del kot ‘The Native’s Return’ in ‘My America,’ je napisal važno in misel izzivajočo knjigo pod imenom ‘From Many Lands.’”

Naročila za knjigo “From Many Lands” sprejema uprava “Enakopravnosti,” 6231 St. Clair Ave. Vse knjige, ki jih naročite pri nas, so lastnoročno podpisane od pisatelja L. Adamiča. Cena \$3.50; po pošti 10c več.

SEZNAVITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM... ‘Enakopravnosti’

bogatih lovcev po lovskih trofejah. Prepovedali so jih. To pomeni izgubo znatnih dohodkov cele vrste podjetnih ljudi iz Kapskega mesta, ki so za bogate tujce, zlasti Američane, prirejali takšne love in pri tem bogato zaslužili. Edini, ki ima od prepovedi za sedaj še dobiček, je konservator levjih src. To je mož, ki je od pomočnikov lovcev na leve že leta kupoval levja srca in jih potem konserveriral v špiritu. Spekuliral je povsem pravilno s hrepenenjem

OGLAŠAJTE V “ENAKOPRAVNOSTI”

EXTRA! When you take Smith Brothers Cough Drops, you get Vitamin A at no extra cost. Smith Brothers—Black or Menthol—still cost only 5¢. Smith Bros. Cough Drops are the only drops containing VITAMIN A. Vitamin A (Carotene) raises the resistance of mucous membranes of nose and throat to cold infections, when lack of resistance is due to Vitamin A deficiency.

AN URGENT MESSAGE to women who suffer FEMALE WEAKNESS. Few women today are free from some sign of functional trouble. Maybe you've noticed YOURSELF getting restless, moody, nervous, depressed lately—your work too much for you— Then why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to help quiet weary, hysterical nerves, relieve monthly pain (cramps, backache, headache) and weak dizzy fainting spells due to functional irregularities. For over 60 years Pinkham's Compound has helped hundreds of thousands of weak run-down, nervous "ailing" women to go smiling thru "difficult days." Why not give this wonderful "woman's friend" a chance to help YOU? Try it!

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK? Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek! Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo radi volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik. IME: NASLOV: Zastopnik: Plačal \$ c Dne 19

NOVICA... ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312. Lahko jo sporočite našim zastopnikom — — — JOHN RENKO 955 East 76th Street JOHN STEBLAJ 1145 East 169 Street KEnmore 4680W JOHN PETERKA 1121 East 68 Street ENdicott 0653

HAIR-BREADTH HARRY

UNFURL THE SAILS! LET'S BE OFF WITH THE BREEZE! WE ARE SLAVES NO LONGER! BUT THE GIRL...? NEVER SPEAK OF HER AGAIN! WELL, BABY! I GOTTA GO LOOK AT THE SLAVES! WHEN RASSENDALE COMES TO, TELL HIM WHO'S BOSS! HERE'S MY GUN—AN WHATCHA GOT FER YER JO-JO JASON? THIS!

V. J. KRIZANOVSKA

54

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih
IVAN VOUK

Baron je takoj začel s pripravljanjem stanovanja za svojo mlado ženo in nihče se ni čudil, da je odpoval službo, zakaj mladi milijonar je imel dovolj opravila v upravo svojega ogromnega premoženja; nihče ni slutil, da se na tihem pripravlja na odhod. Ko je obiskoval svojega posestva, je povsod tako ukrenil, da bi se vse vršilo v redu za časa njegove odsotnosti, če bi se ta imela zategniti tudi na več let.

Dva tedna po povratku Helene Aleksandrovne in Bakulinke z Valerijo, so praznovali obe poroki, toda zaradi baronovega žalovanja le v ožjem krogu. Pa je bilo tudi že proti koncu jeseni in večji del petrograjske družbe je bil že v inozemstvu ali na jugu Rusije.

Prve tedne po poroki so mladi zakonci živeli bolj sami zase. Lolo je bivala v Carskem Selu, kjer je služil mož, toda mlada parčka sta se večkrat videla, ker sta si bili dami veliki prijateljici. Kakor so se polagoma vračale v mesto "ptice selivke" prestolnega "sveta", tako so se saloni odpirali in zbudilo se je živahno in navidezno bleščeče, toda dolgočasno življenje. Tedaj so se začeli prikazovati majhni oblaki med baronom in ženo. Mlada in srečna Valerija, ki je bila ponosna na svojega lepega moža, katerega so ji prijateljice zavidale, se je hotela zabavati in posešati družbo in gledališče. Ker je bila Valerija poprej bolna in podvržena omedlevicam, je malokdaj kam zahajala, kakaj zdravnik so ji predpisovali mir; zdaj pa, ko se je čutila močna in zdrava, se ji je zahotelo šuma, družbe, zabave. To je bil vzrok, da je med zakoncema nastalo nesoglasje.

Pavel Borisovič ni nikoli ljubil veselice, zdaj pa se je v njegovi duši izvršila globoka izprememba. Nenavadni in mračni dogodki, katerih junak je bil, so ga pretresli, a "svet" je dobil v njegovih očeh drugačno podobo. Dolgočasno klepetanje, malenkostne skrbi, umazane spletke, ki so razburjale družbo, so mu bile dolgočasne in zoprne. Prevzela ga je strastna in neodoljiva želja, da bi proučil in raziskoval tajinstvene, množične prikrite zakone, ki določajo usodo človeštva. Plitvo, lahkomišelnost in cinično slovo je vrgel iz svoje knjižnice, in ga zamenil z resnimi proizvodi iz okultizma in zgodovine Vzhoda; s sten kabineta, ki je bil nanovo in razkošno, toda preprosto opremljen, so izginile dvoumne slike in vse je odgovarjalo novemu razpoloženju sedaj delavnega mladega hišnega gospodarja. Z gospodom Žeraldom in Diomidom Petrovičem si je baron živahno dopisoval; zdaj je vedel, da odputuje gospod Žerald proti koncu februarja. Do tega časa mu je bilo urediti svoje stvari.

Včasih, ko je Valerija veselo klepetala s kakšno prijateljico, s katero sta goreče pretresali vprašanja toaleta, je Roteršild z izgovorom, da ima delo, šel v svojo sobo, sedel v globok naslanjač pred kaminom in se ni mogel nagledati slike grofa Roldolfa, ki jo je pripeljal s seboj iz gradu; pogostoma je prebiral tudi starodavni rokopis, ki ga je znal skoraj na pamet. Pavel Borisovič je izgubil očeta in mater v otroških letih, potem je živel v hladnem ozračju, ki je obdajalo njegovega strica. Ta mu ni nikoli ničesar odrekel, toda nikdar mu ni kazal ne sočutja ne ljubezni. Čitanje rokopisa in zadržane prikazni v kapeli so ga ne-

kako približale njegovemu bivšemu očetu. Ko je pozorno motril grofov portret, se mu je večkrat zadelo, da so njegove oči oživele in se mu smehljale.

Tedaj je nežna sinovska ljubezen prevzela njegovo srce. Ko je včasih v tej tišini zaprl oči, je pozabil svoje sedanje bisto in v njem je oživel Paolo Montignoso; vnovič je čutil silni, vroči objem oživlega duha in brkate ustne, ki so se dotaknile njegovega čela. Bilo je naravno, če se je baron v takem razpoloženju rajši izogibal svetu; rano je vstajal, šel v cerkev in z radodarnim roko, toda tajno je delil miloščino. Zečel je čutili, da stoji med njim in "svetom" nekaj, da se on in množica ne razumeta, in polotilo se ga je čustvo tesnobe in osamljenosti.

Valerija je bila nekoliko razočarana; moževa topla nežnost ni bila prav nič podobna burni, demonski strasti Paola Montignosa. Spominjala se je ur brezumne ljubezni, ki sta jih preživela v prepovedanih sobah in ni razumela izpremembe. Strastno je ljubila moža, toda čustvo ujaljenega samoljubja jo je sililo, da je skrivala svoja čustva, a včasih so ji prihajale v glavo temne misli ljubusumja. Pavel Borisovič je zapazil in razumel to prajzno razočaranje svoje mlade žene, toda ni se čutil sposobnega, da bi mogel temu od pomoči. Tudi on je ljubil Valerijo; njena sijajna lepota ga je privlačevala in navduševala, toda to ni bila prejšnja strast, ko jo je videl, ni vzkipeval v njem kri, ampak hotel je najti v njeni duši svoj odmev, svoj pomočnik v delu. Prizadeval si je, da bi v njej našel prijateljico, s katero bi mogel obravnati zamotana vprašanja, ki so ga zanimala, pronikniti skupaj z njo v tajne onega sveta in skupaj z njo stremeti k svetlobi. Toda Valerija je bila premlada in presrečna, da bi mogla razumeti užitek, ki ga da znanstvo, a spomini na okultne doživljaje, katerih je bila priča in žrtev, so ji bili zoprni. Baron je skušal zbuditi v njej zanimanje za vprašanja, ki so ga tako zaposlovala, jo navajati k čitanju, no kmalu se je prepričal, da se Valerija dolgočasno in da je dajala prednost razgovoru o ljubezni pred čitanjem razprave o astralnem svetu.

Nekoč po kosilu, ko se je baron vnovič poglobil v čitanje okultističnih knjig, je prišla Valerija k njemu, se vsedla na področnik naslanjača, ga z eno roko objela okoli vrata, a z drugo pokrila stranico knjige.

Ah, Pavlik! Pusti enkrat te dolgočasne knjige in pridi klepetaj z menoj. Lolo je odšla in brez tebe mi je tako dolgočasno. Sploh pa opažam na tebi izpremembo, — je pristavila tiše. — Zdi se mi, da ti je družba in zabava zoprna; nič nisi vesel, in dasiravno ničesar o tem ne razumem, bi želela razumeti, ker te zelo ljubim. Včasih se me polajšajo zaradi tega žalostne mišl.

Baron je vzdihnil in težka skrb mu je stisnila srce. Kaj bo, ko ji pove o svojem odhodu in da ga ne bo domov več let? Kako bo Valerija sprejela in prenesla to ločitev? Dobro je razumel, da če zapusti ženo za več let nekaj mesecev po poroki, da postopa neusmiljeno in jo izpostavlja veliki preizkušnji. Vendar pa se ne bi za nobeno ceno odrekel svojemu načrtu. Ona se mora udati, če ga ljubi. Nenamoma mu je prišlo na misel, da more po Valeriji sproženo vprašanje nuditi lepo priliko, da jo

pripravi na udarec ki jo čaka. Takoj je hotel rešiti to vprašanje, zato je zaprl knjigo, poljul bil ženo in vstal.

— Sediva na divan in pogovori se, — je rekel s prijateljskim glasom. — Opazil sem, draga, da ne odobravaš mojega čitanja in mi šteješ v zlo, ker sem resen in se izogibam svetu. Deloma imaš prav; naveličal sem se dolgočasne družbe z njenimi malenkostnimi skrbmi, z njeno škodoželjnostjo in glupostjo, toda jaz nisem nikoli zanjo maral. In kar imenuješ ti "biti resen", je samo poglabljanje v samega sebe. To je tisto, zaradi česar si nezadovoljna z menoj. Valerija? Toda ne morem biti drugačen. Kar sem preživel in pretrpel v Montignosu, se ne da zbrisati z eno potezo. Tudi ti si preizkusila zločesto moč preteklosti, s katero je prekinjena, zdi se, vsaka vez ali ni naravno, če želim pronikniti v te tajne in doumeiti strašne zakone, ki jim ne moremo ubežati. Da, Valerija, tako mora biti. Da si zagotovim mirno srečo za bodoče čase, moram se naučiti obvladati svoj "jaz", da ne zapadem vnovič starim grehom. Ali mi boš verjela, če ne utrdim svoje npravstvene osnove in če se ne utrdim in očistim z znanstvom in naukom? Ali si uverjena, da ne postanem zopet nagel, strasten človek, ki bo iskal ljubezenskih doživljaj z drugimi ženskami?

— Ali se v tebi pojavljajo take podobe želje? — je vprašala Valerija in nemirno pogledala v oči možu, nakar se je on nasmejajal.

— Sedaj me. Toda kdo more jamčiti za prihodnost? Pomisli, koliko skušnjav preži name! Jaz sem mlad, ugajam ženskam, sem silno bogat in poleg tega zelo slab... — in je umolknil. — Dinina smrt leži na moji duši; jaz sem bil sirov in neusmiljen z njo. Res je, da je nisem ljubil, toda sam od svoje volje sem se oženil z njo, in ko sem se je odrekel, da izpolnim častni dolg napram tebi, je bila sirova, popolnoma sama in stara dvajset dve leti. Dina me je ljubila kakor ti, Valerija; v svoji zaslepljenosti se je oprijela praznovernega upanja, da me bo pridržala s pomočjo ljubezenskega napoja, ki pa je bil strašen strup. Jaz sem jo pahnul v smrt in spomin na njo je težek ukor moji vesti.

— In ti meniš, da zadostuje proučevati te knjige o okultizmu, pa boš našel duševni mir in se obranil vseh nevarnosti, o katerih govoriš? — je neverno in s tesnobnim občutkom vprašala Valerija.

— Samo to ne zadostuje, toda jaz se hočem naučiti brzditi v sebi žival in nečem biti slep. — Kdor jasno vidi krivine življenja in razume nevarnost, se težko izpodtakne. Da pa bom mogel doseči smoter, h kateremu stremim, bom morebiti zahteval od

tebe dokaz tvoje ljubezni in tvojega potrpljenja.

— O! Ni je žrtve, ki bi je jaz ne doprinesla v dokaz svoje ljubezni, posebno če se gre za tvojo dušni mir. Zdaj pa se vrni k svojim knjigam, jaz pa sedem tu na divan, da končam akvarelno sliko našega starega Montignosa. Ne bom ropotala in te vznemirjala, od tu se bom naslajala s tvojim milim profilom in črnimi kodri, v katerih ni niti ene sive lasi v kljub nemirni vesti.

Veselo, lagotno in ljubko je stekla ven in mu poslala s praga poljub z roko. Pavel Borisovič se je nekolikokrat izprehodil po sobi razburjen in razdražen. Kako se bo vse to končalo, kakšni težki prizori ga čakajo? — Vendar pa je sklenil, da zlomi še tako upiranje. Indija ga je privlačevala kakor magnet; oditi v tisto deželo čudes in tajin pod vodstvom nenavadnega človeka, ki mu on dolguje svoje npravstveno osvobojenje, je bila zanj tako sreča, kakršne so deležni samo oni, ki jih usoda razvaja. Gotovo ne bo zamudil tako redke prilike zaradi ljubezenskih muh mlade vrtoglavke.

XI.
Čimbolj se je bližal čas odhoda, tembolj je rastel tajni nemir v Pavlu Borisoviču; razbijal si je glavo, kako priti na mučno vprašanje, pa ni našel odgovora. Valerija ni ničesar opazila ne sumila; imela je vedno obiske, ali pa je bila z doma, rada se je lišpala in bila skrajno vesela. Baron pa je dokončaval svoje priprave, uredil je denarna vprašanja, uredil upravo svojih posestev in napravil oporoko. Pet let je dolga doba in ni mogoče vedeti, kaj vse se lahko zgodi med tem časom. Kako lahko bi bilo vse to, če bi bil prost... Brijdko se je kesal svojega brezumja, ki ga je prisililo oženiti se.

Nekoč zvečer, ko je bila Larisa Arkadjevna pri njih v gosteh in je baron ostal sam z njo, dokler se je Valerija oblačila za ples, je pripomnil nestršno, jedva zatajujoč svojo nevoljo. — Ne razumem, kako more Valerija najti užitek pri tem beganju s plesa na ples, z gostije na gostijo, skratka, kako se

more od jutra do večera mešati v to bedasto množico in poslušati njeno neslano brbljanje. Nikoli nisem mislil, da je tako prazna in tako ravnodušna do umstvenega življenja. Njo je istotako kakor mene udarila usodna prošlost; strašni dogodki, grozne prikazni so pretresli njeno mlado življenje in jo vrgli na kraj groba. In po taki preizkušnji ne čuti najmanjšega zanimanja za te strašne tajne, nobene želje izobraziti se, raziskovati oni svet in proučiti njegove zakone.

Dobra Larisa Arkadjevna je skušala opravičiti svojo krščenko, češ da je mlada, se veseli življenja in ji manjka zanimanja za vsa takšna suhoparna in abstraktna vprašanja.

— Bodite potrpežljivi in osvobolite si bo vaše misli in želje, ker je vendar dobra in razumna ženska.

Pavel Borisovič je skomizgnil z rameni in ni nič odgovoril, zakaj v tem trenutku je vstopila Valerija, prelestna, nališpana, smehljajoča se, prava predpoda brezskrbne veselosti. Larisa Arkadjevna se je vzemirila in sklenila, da bo dala nekaj svetov mladi ženi. Črez nekaj dni je šla k njej že zjutraj, in ko je Valerija končala svoja važna posvetovanja z šiviljo, jo je Bakulinka odvedla v budoar.

— Kje je Pavel Borisovič? Ni

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvom
Pohištvo in vse potrebščine
za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

POLNA ZALOGA kuhinjskih peči na plin ali elektriko. General Electric, Tappan, Roper in Grand.

ANTON DOLGAN
15617 WATERLOO RD.
KENmore 1299

RAZPRODAJA
7 cu. ft. Frigidaire, ves porcelanast samo \$79
Grand kuhinjska peč, prej \$99, sedaj samo \$69.

Norwood Appliance & Furniture Co.
819 East 185th St.

DR. WILLIAM F. URANKAR

ZOBOZDRAVNIK
362 East 156th St. vogal Ridpath Ave.
IVanhoe 5311

Znižane cene na premožu

Standard Pocahontas Egg	\$8.25
Standard Pocahontas Lump	\$8.50
Smokeless Pocahontas	\$9.00
Premium No. 3	\$9.50

Znižane cene tudi na Stoker premožu, vseh vrst.
Se priporočamo

BLISS COAL CO.

22290 Lakeland Blvd. KENmore 0808

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HEnderson 5311 - 5312

sem ga videla, — je vprašala Larisa Arkadjevna.

Ah! Gotovo v kabinetu in je zaposlen s proučevanjem "astrala" in premišljevanjem o grehotah, ki mu jih je zapustila preteklost ter o novo pridobljenih čednostih, — je posmehljivo odgovorila Valerija.

— Nimaš prav, draga moja, če kažeš tako sovražnost za to, kar tvojega moža zanima. Nasprotno, ti bi se mu morala prilagoditi, se udeležiti njegovih

raziskovanj in vzbuditi zanimanje za okultna vprašanja. Pavel Borisovič je bil hudobet in razumljivo je, če želi nikititi v te tajne. Na noben način ga ne smeš vlačiti od ce do veselice; to ga ne bo in mu je neprijetno.

Pritajena Valerijina je tu izbruhnila na dan:

(Datje sledi.)

OGLAŠAJTE V
"ENAKOPRAVNOST"

Prizori v jetnišnicah

Ameriška "Armada rešitve" obiskuje vsako leto na dan ameriške jetnišnice, kjer zabava jetnike ter jim bere odstavke iz sv. pisma.

Otroci v rešilnem čolnu

Na sliki vidimo skupino angleških otrok, igrajočih v rešilnem čolnu parnika Georgic tekom njegove nevarne potovanja preko Atlantika v Ameriko.

Če v Kaliforniji dežuje...

Nedavni dežni nalivi so povzročili znatno škodo v Kaliforniji. Na sliki je videti neko hišo, ki jo je izpodjedla poplavljenih domov.

Svoji k svojim!

Na sliki vidimo skupino japonskih častnikov v Berlinu, re pozdravlja nemški kancelar Hitler. Častnik, ki stoji v prvi vrsti, je japonski general Jamašita.